

Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021600, fakss 67276445, e-pasts lm@lm.gov.lv, www.lm.gov.lv

12. 10. 2017. Nr. 33-1-0401/1681 Rīgā
uz 26.08.2017. Nr. b/n

Biedrībai "EAPN-Latvia"

Valņu iela 32 – 508

Rīga, LV-1050

Par priekšlikumiem situācijas
uzlabošanai bērnu tiesību un
interesu aizsardzības jomā

Labklājības ministrija (turpmāk – ministrija) 2017.gada 6.septembrī ir saņēmusi biedrības "EAPN-Latvia" (turpmāk – biedrība) vēstuli, kurā biedrība iezīmējusi problēmas bērnu tiesību un interesu aizsardzības jomā. Izteikts arī pārmetums, ka ilgstoša atbildīgo valsts institūciju izvairīšanās no biedrības minēto problēmu risināšanas rada neticību sabiedrībā, ka iespējams ietekmēt politiku, kas saistīta ar bērnu tiesību un interesu aizsardzību. Noslēgumā sniegti arī vairāki ierosinājumi.

Ministrija pateicas par biedrības viedokli un priekšlikumiem saistībā ar nepieciešamajiem uzlabojumiem bērnu tiesību un interesu aizsardzības jomā.

Saistībā ar biedrības secinājumu, ka *Latvijā trūkst statistikas attiecībā uz bērniem*, uzskatām, ka tas ir plašs un vispārināts secinājums, bez konkrētiem piemēriem un argumentiem. Ievērojot minēto, nav iespējams konstatēt, kurās tieši jomās biedrības ieskatā trūkst statistikas. Esam gatavi kopīgi ar biedrības pārstāvjiem diskutēt par konkrētām biedrības konstatētajām problēmām un meklēt tām risinājumus.

Informējam, ka saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 67.¹ pantu Iekšlietu ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Labklājības ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Tieslietu ministrija, Veselības ministrija, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (turpmāk – inspekcija) un pašvaldības atbilstoši savai kompetencei sniedz statistisko informāciju par bērna tiesību aizsardzību valstī, par vecākiem, kuriem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības, un par ģimenēm, kuras kopā ar bērniem izliktas no dzīvokļa, par bērnu adopciju, bērnu nodošanu ārpusģimenes aprūpē, audzinoša un medicīniska rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem, bērnu saukšanu pie kriminālatbildības, par obligāto izglītības vecumu sasniegušajiem bērniem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, un par bērniem, kuri kļuvuši par vardarbības upuriem, kā arī iesniedz attiecīgu kopsavilkumu Centrālajai statistikas pārvaldei.

Centrālā statistikas pārvalde reizi gadā apkopo minēto informāciju un iesniedz to Labklājības ministrijai un Tiesībsarga birojā.

Reizi gadā Centrālā statistikas pārvalde izdod statistisko datu krājumu "Bērni Latvijā", kurā apkopota informācija par bērnu dzimstību, mirstību, vecumsastāvu, veselības stāvokli, izglītošanu, sociālo aizsardzību, materiālās nenodrošinātības un nabadzības risku ģimenēs ar bērniem, nepilngadīgo ekonomisko aktivitāti, informācijas tehnoloģiju lietošanu, vardarbību pret bērniem un bērniem konfliktā ar likumu pārskata gadā, kā arī salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem. Piemēram, statistisko datu krājums "Bērni Latvijā 2017" pieejams Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā

http://www.csb.gov.lv/sites/default/files/publikācijas/2017/nr_12_berni_latvija_2017_17_00_lv_en.pdf.

Papildus minētajam statistikas datu krājumam kompetentās institūcijas regulāri apkopo, analizē un nodrošina arī sabiedrības informēšanu par aktuālajiem statistikas datiem savā pārraudzītajā jomā (informācijas ievietošana institūciju mājas lapās, kā arī informācijas nodrošināšana plašsaziņas informācijas līdzekļiem).

Attiecībā uz biedrības norādīto problēmu, ka *nepietiekamā apjomā un nepietiekamā kvalitātē apzināta ģimenes un bērna reālā situācija (pastāvošās problēmas)*, jānorāda, ka šis apgalvojums ir pārāk vispārīgs. Ģimenes un tai pietuvinātas vides nodrošināšana ir viena no ministrijas prioritātēm. Katru gadu tiek veikts ievērojams skaits pasākumu, lai ģimeņu un bērnu situāciju noskaidrotu, kā tā ir mainījusies, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Vienlaikus visās galvenajās bērnu tiesību aizsardzības jomās (sociālā nodrošinātība, bērnu aizsardzība, veselība, izglītība, tieslietas u.c.) tiek īstenoti gan valsts, gan vietējā līmeņa pasākumi, lai situāciju ģimenēm un bērniem uzlabotu. Būsim pateicīgi par iespēju uzzināt konkrētas biedrības konstatētās problēmsituācijas, attiecībā uz kurām biedrība konstatējusi nepietiekamas kvalitātes un nepietiekama apjoma informācijas apzināšanu.

Biedrība arī norāda, ka *nav apkopotas informācijas par sociālās uzvedības un vērtību orientācijas novirzēm, kā rezultātā ģimenes un bērna palīdzības sistēma ir nepilnīga*. Informējam, ka attiecībā uz situāciju ar bērniem, kuriem ir konstatēta antisociāla uzvedība, kas izpaužas kā likumpārkāpums vai noziedzīgs nodarījums, vai darbības, kuras var novest pie likumpārkāpuma vai noziedzīga nodarījuma izdarīšanas, Valsts policija regulāri reizi pusgadā veic situācijas apkopošanu un sagatavo publisku pārskatu par nepilngadīgo noziedzības stāvokli, noziedzīgos nodarījumos cietušajiem bērniem un noziedzības novēršanas problēmām¹. Šāds situācijas izvērtējums tiek sagatavots saskaņā ar Bērnu noziedzības novēršanas un bērnu aizsardzības pret noziedzīgu nodarījumu pamatnostādņu 2013.-2019.gadam² (atbalstītas ar Ministru kabineta 2013.gada 21.augusta rīkojumu Nr.392) 6.uzdevumu. Tajā pašā laikā jānorāda, ka, balstoties uz veikto vispusīgo situācijas analīzi par bērniem, kuriem konstatēta antisociāla uzvedība vai pastāv riska situācija šādai antisociālai uzvedībai rasties, Tieslietu ministrija ir izstrādājusi

¹ <http://www.vp.gov.lv/?id=305&said=305>.

² polsis.mk.gov.lv/api/file/file60637.doc.